

Informatie over toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in verband met corona

16 december 2020¹

Maandag 14 december heeft de Rijksoverheid aangekondigd dat het onderwijs en de voorzieningen voor kinderopvang vanaf woensdag 16 december sluiten in verband met de bestrijding van het coronavirus. Kinderen van ouders die werkzaam zijn in cruciale beroepsgroepen die een contract hebben met de kinderopvang en kwetsbare kinderen kunnen gebruik maken van noodopvang bij hun reguliere kinderopvanglocatie.² Voorzieningen voor gastouderopvang blijven open, maar er geldt wel het dringende verzoek aan ouders om alleen gebruik te maken van de opvang als zij een cruciaal beroep uitoefenen of als hun kinderen in een kwetsbare positie zitten. Gemeenten hebben een coördinerende rol bij de noodopvang voor kwetsbare kinderen.

Voor alle voorzieningen gelden de reguliere kwaliteitseisen. Hierop is een uitzondering gemaakt voor opvangen van kinderen op een andere locatie. Dit staat op de website van de [Rijksoverheid](#).³

Vanaf 16 december 2020 tot en met in ieder geval 15 januari 2021 zal het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang op aangepaste wijze plaatsvinden. Dit omdat kindercentra alleen geopend zijn voor noodopvang en de richtlijn van de Rijksoverheid is om zo veel mogelijk thuis te werken.

Hoe ziet het toezicht er in deze periode uit?

- Toezicht gebeurt zoveel mogelijk door middel van ‘vinger aan de pols’ en ‘signaalgestuurd’;
- Onderzoeken waarvoor een locatieonderzoek nodig is zoals een onderzoek voor registratie (OVR), incidenteel onderzoek en nader onderzoek kunnen onder voorwaarden plaatsvinden. De toezichthouder kan daarbij een locatiebezoek brengen als dit noodzakelijk is voor een onderbouwd oordeel over de kwaliteit. Bij die afweging neemt de toezichthouder uiteraard het belang van de volksgezondheid en de risico’s voor de (eigen) gezondheid mee.

¹ Dit document is afgestemd met het ministerie van SZW en de VNG Naleving.

² Zie voor informatie de webpagina van de [Rijksoverheid](#).

³ Daar staat: “In de praktijk zien we dat kinderopvangorganisaties die bijvoorbeeld meerdere vestigingen hebben, enkele vestigingen openhouden om de kinderen van deze ouders in cruciale beroepsgroepen op te vangen. Dit clusteren is toegestaan mits het belang van het kind niet in het geding komt. Daarom is het belangrijk, dat houders daarbij uitgaan van het belang van het kind en bijvoorbeeld wel proberen zoveel mogelijk de voor de kinderen bekende gezichten in te zetten. Ouders moeten hier dan wel toestemming voor hebben gegeven.”

- Als direct ingrijpen vanwege ernstig gevaar voor de veiligheid en gezondheid van de opgevangen kinderen noodzakelijk is, kan de toezichthouder een schriftelijk bevel geven. Hiervoor geldt de reguliere procedure.

De GGD zal met de gemeente afspraken maken over de wijze van toezicht houden.

Hieronder lichten we de werkwijze vinger aan de pols en signaalgestuurd toezicht verder toe.

Signaalgestuurd toezicht

Wat betekent dit? Binnenkomende signalen kunnen aanleiding zijn om een onderzoek uit te voeren. De toezichthouder zal waarschijnlijk overleggen met de gemeente hoe te handelen in deze situatie. De toezichthouder maakt een rapport van zijn bevindingen.

Vinger aan de pols

De werkwijze ‘vinger aan de pols’ betekent dat de toezichthouder contact met u opneemt over de manier waarop u de opvang onder de huidige omstandigheden heeft georganiseerd. De toezichthouder maakt van zijn bevindingen van ‘vinger aan de pols’ geen rapport op. Wanneer het telefoongesprek daartoe aanleiding geeft, kan de toezichthouder een incidenteel onderzoek starten. Van een incidenteel onderzoek maakt een toezichthouder wel een rapport op (zie signaal gestuurd toezicht).

Beoordelen is maatwerk

Ook voor noodopvang, zowel in een kindercentrum als door een gastouder gelden de kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang en onderliggende regelgeving. U bent als houder verantwoordelijk voor het bieden van verantwoorde kinderopvang in een veilige en gezonde omgeving.

Toezichthouders wegen per situatie de specifieke feiten en omstandigheden mee bij het beoordelen of er mogelijk sprake is van *verzachtende omstandigheden*. Deze omstandigheden spelen een rol in het handhavingsadvies dat de toezichthouder aan de gemeente geeft.

De toezichthouder kan zich bij de beoordeling van de situatie de volgende vragen stellen:

- *Is het niet naleven van de kwaliteitseis uitsluitend of voornamelijk te wijten aan onvoorziene omstandigheden die verband houden met de situatie rondom corona?*

Met andere woorden, had u de situatie buiten corona om kunnen ondervangen? Heeft u in het algemeen nagedacht over situaties die zich onverhoopt kunnen voordoen en zijn daar scenario's of plannen voor?

- *Heeft u er alles aan gedaan om in de gegeven omstandigheden aan de kwaliteitseis te voldoen?*

Dit ligt in het verlengde van de eerste vraag en gaat vooral over uw daadwerkelijke handelen in de gegeven omstandigheden.

- *Heeft u voldoende inspanningen verricht om de nadelige gevolgen van het niet voldoen aan deze kwaliteitseis zoveel mogelijk te beperken?*

Met andere woorden heeft u er alles aan gedaan en is opvangen van kinderen in de gegeven omstandigheden kinderopvang nog verantwoord?

Rapporteren

Wanneer u de kwaliteitseis (en) niet naleeft, beschrijft de toezichthouder de feiten en omstandigheden die hij constateert in het inspectierapport en rapporteert een overtreding.⁴⁵

Indien blijkt dat u de eisen niet naleeft als gevolg van corona en niettemin kinderopvang aanbiedt die onder de gegeven omstandigheden nog verantwoord is, kan de toezichthouder het advies geven om niet te handhaven in verband met verzachtende omstandigheden. Dit advies is dan ook te lezen in 1-oogopslag.

⁴ Een uitzondering hierop is de genoemde situatie dat de houder kinderen opvangt op een van zijn andere locaties. In dat geval rapporteert de toezichthouder in deze periode geen overtreding wanneer u vooraf toestemming heeft gevraagd aan ouders en het belang van het kind niet is geschaad.

⁵ Voor het vaste gezichtscriterium en de drie-uursregeling geldt artikel 8 van de Beleidsregel Werkwijze toezichthouder kinderopvang, op basis waarvan de toezichthouder in geval van overmacht geen overtreding rapporteert.